

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. III. Natura, Naturale, Naturalis Obligatio, Naturaliter. conf. infr. verbo
Novum axioma I. & 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

Nascens semper deteriorem conditionem sumit. *cap. ult. 32. q. 4.*

CAP. III.
Natura, Naturale, Naturalis Obligatio, Naturaliter. conf.
infr. verbo Novum axioma 1. & 6.

Axioma I.

Naturam cuiusque rei præcise intueri & sequi convenit, §. *sed naturalia. Instit. de I. N. G. & C. l. 6. de iust. & iur. l. 3. ibique Bart. n. 2. de tutel. Menoch. de arb. judic. quæst. cas. 201. n. 69. Ernest. Cothmann. lib. 5. consil. 1. n. 153.* unumquodque enim ad suam naturam recedit, l. 6. in pr. ibique quasi jure postliminii revertitur laus in pristinam causam, ff. de rer. divis. l. 27. §. 2. *vers. quod in specie. ff. de pact. l. 3. C. de edific. privar. l. fin. ff. de his, qui à non Domino manumiss. l. consuetudinis 2. in fin. ubi gloss. magna. C. que sit long. consuet. Anton. Heisterm. 1. Consil. Marburg. 5. n. 25.* Unde quoties quid nominatim contra subjectæ materiæ naturam cautum non est, contrahentes & pacificantes juri & rei, de qua agitur, naturali indoli se conformasse censentur, l. 3. ubi Dd. ff. de reb. cred. & c. cum dilectus extr. de consuetud. Boc. de investit. feud. cap. 5. num. 95. cum ea, quæ à natura insunt, semper inesse præsumantur, nisi mutata probentur, ut ait post gloss. in cap. si forte. in verb. scientia de Elect. in 6. Pacian. 1. consil. 66. n. 23.

II.

Naturali jure omnia sunt communia, meum enim & tuum consuetudo induxit, *cap. 1. dist. 8.* & ideo jus istud commune omnium nationum esse dicitur, eo quod ubique instinctu naturæ, non constitutione aliqua habetur, *cap. jus 7. distinct. 1.* Nulli itaque contra jus naturale quicquam agere licet, *cap. que contra 2. distinct. 8.* neque etiam juri naturali debent prævalere Leges Principum, *cap. 1. distinct. 9.* neque etiam contra illud ulla consuetudo valere, *cap. ult. extr. de consuet. adeo ut nec Imperator ea, quæ sunt juris naturalis, tollere possit. Clem. Pastoralis 2. §. ceterum de sent. & re judic.*

III.

Natura rei, non accidens spectari debet, l. 3. ubi Bart. ff. de tutel. non enim dicitur aliquid tale ex eo, quod contingere potest, sed ex quo est. l. 1. de in lit. jurand. l. 1. ff. de tutor. & curat. dat. l. 1. C. de off. ejus, qui vicem alter. gess. Menoch. 2. arb. judic. cas. 201. n. 69.

IV.

Naturam ejus debet imitari, quod alii aggregatur, *cap. recolentes 3. extr. de stat. monach.*

V.

Natura cedit miraculo, *cap. cum Martha 6. §. quævisisti extr. de celebr. missa.*

VI.

Naturale est in culpam cadere, doluisse virtutis, *cap. ille Rex 25. de penitent. distinct. 3.*

VII.

Natura magis studet generationi quam intellectui, & magis curat de esse rerum quam de scientiis. Bald. in l. filium in pr. ff. de his, qui sunt sui juris. Guilhelm. de Benedict. in cap. Raynatus. verb. que filium ex eo suscipiens. n. 3. col. 1. & n. 7. *vers. & tamen presumptio filiationis, col. 3. part. 3. extr. de testam. Pacian. 2. de probat. 16. n. 26. & 1. consil. 1. n. 16.*

IX.

Imbecillitas intellectus est, ibi quærere legem ubi natura sentimus. Jas. in Auth. si qua mulier. n. 10. C. de SS. Eccles. Welemb. 1. consil. 2. n. 3. quapropter non facile à scopo aberrare potest, qui in judicando natura duce rectam rationem, sequitur; quippe cum jus nostrum partim ex igniculis & principiis illis, in singulorum hominum mentibus sit, ex quo etiam per manus traditum est, quod sufficiat quandoque allegare rationem naturalem. c. secundo requiris. de appell. l. scire oportet 13. §. sufficit 6. de excus. tur. Hartmann. Pistor. 2. quæst. 36. num. 23. vid. infr. lib. 16. c. natio.

IX.

Ex naturali obligatione quoties solvitur, toties repetitio inhibetur. l. naturaliter 13. ff. de condic. indeb. l. naturales 10. ff. de O. & A. nisi per errorem facti probabilem solum esset, gloss. in l. 1. ff. de condic. indeb. quod verum intellige, quando naturalis obligatio accipitur pro ea, cui jus civile planè non assitit, sed ei potius repugnat; ex hac enim causa solum per errorem facti condici, docent l. 7. C. de condic. indeb. l. 62. ff. eod. l. 2. C. de fideicomm. ita v. gr. licet in L. Falcidia ex voluntate defuncti minus solenni videatur oriri quædam obligatio naturalis; quoniam tamen prædicta Lex Falcidia huic obligationi repugnat, & omnino vult, ut quarta apud heredem maneat, inde fit, ut hac qualicunque obligatione non atenta, voluntas illa minus solennis pro nulla habeatur, atque conditio ejus, quod per errorem facti solum est, locum inveniat, l. 9. C. ad L. Falcid. simile exemplum talis obligationis naturalis, quæ post præscriptionem residua est, sed inefficax relinquitur, vid. in l. 9. C. de jur. & fact. ignor. Alias si eam acceperis pro tali, quæ conventionem vel causa tali orta est, cui jus civile quadrantenus assitit, puta non quidem per actionem, sed effectus alios remissiores & magis naturales largiendo, veluti compensationem, retentionem & fidejussionem efficacem, tunc ne errore quidem facti intercedente conditio locum habeat, sed potius denegabitur. Bachov. dist. 4. thes. 16. sic hoc in sensu pupillus naturaliter obligari negatur, l. 41. de condic. indeb. l. 59. de O. & A. qui tamen jure naturali absolute & in se spectato alibi naturaliter obligari dicitur. l. 1. de novat. l. 127. de V. O. vid. & Covarr. 2. part. relect. §. 4. ad rubr. de pact. n. 8. & infr. lib. 13. cap. Obligatio.

X.

Natura quod debetur, compensari potest. l. etiam 6. ff. de compens. l. 3. §. pupillus 4. ff. de negot. gest. Intellige, si modo illud non potatur defectu actionis.

actionis: nam si esset naturaliter debitum, quod exceptione elidi posset, magis est, ut compensetur. l. quaecunque 12. ff. de l. 2. & ibi Bart. C. de compensat. Costal. ad d. l. etiam in adversar. ff. de compens.

XI.

NATURA & ars frustra nihil faciunt. Dixi supr. libro primo, cap. de Arte. lib. 1. c. 82. §. 9.

XII.

NATURA rei potius attendi debet, quam simplex nominatio. arg. text. in l. si uno 4. ff. locati. cap. ea que 16. de simon. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. §. n. 18.

XIII.

NATURALIA si concurrant cum accidentalibus, præferuntur, Egid. Bellam. consil. 43. in princ. quem refert Cardinal. Tusch. pract. concl. tom. 5. lit. N. concl. 8. n. 1. Et ideo potentius est domicilium originis, quam domicilium incolatus, quia unum naturale, aliud est accidentale. Ancharan. consil. 37. Contra. n. 6. in fin. & n. 7. Cardin. Tusch. d. concl. 8. n. 2. & naturalis conjectura prævalet accidentali. Franciscus Molin. de ritu nupt. lib. 3. q. 95. n. 55.

XIV.

NATURALITER quod non potest fieri, non potest fieri secundum legem positivam, & ejus ordinationem, l. qui ad certum. 14. ff. locati. l. lex Cornelia 28. in fine. ff. de vulg. & pupill. substit. l. Gallus. 29. §. 1. ejus 7. ff. de liber. & posthum. Et ideo paria sunt, aliquid esse impossibile naturaliter, vel de jure, l. 1. ubi gloss. l. filius 15. ff. de condit. institut.

XV.

Naturalia sunt immutabilia, e. g. Domicilium originis. Brunnem. ad l. 4. C. de municip.

XVI.

Naturalia in contractibus sunt affectiones contractui additæ, quæ ejus essentiam constituent sequuntur, & regulariter quidem contractui insunt, per pacta tamen mutari possunt; & hæc vocari possunt interna, quatenus contractui regulariter insunt, aut externa, quatenus sunt extra essentiam contractus. Ea verò naturalia interna, quæ ad contractus consummationem faciunt & ab aliis essentialia consecutiva vocantur, qualia sunt in emtione traditio mercis & pretii, hæc planè non pertinent; quoties enim mentio fit essentialium, naturalium & accidentalium contractus, sermo non est de contractu consummando, sed constituendo.

XVII.

Naturalia quoties mutantur in feudo, illud fit improprium, i. e. irregulare. Sunt verò naturalia feudi (1.) Juramenti præstatio 2. F. 3. in fin. (2.) Masculorum successio. 1. F. 8. §. 2. (3.) ad servitia, & quidem incerta, obligatio 2. F. 23. (4.) alie-

nationis denegatio 2. F. 55. (5.) Investitura post mortem Domini renovatio 2. F. 25. (6.) Feudi prævia culpa ablatio 1. F. 21. (7.) quod saltem in immobilibus consistat, nam & in pecuniâ feudum constitui potest, v. gr. feudum soldatæ 2. F. 10. in fin. ejus species sunt Feudum de Cavenâ & de Camerâ 2. F. 2. §. 1. (8.) quod sit perpetuum cap. 1. in quibus causis feuda amitt. (9.) ut concedatur, spontè non coactè d. cap. 1. (10.) ut concedatur gratis sine pretio, cap. 1. de feudo dato in vicem legis commiss. (11.) ut sine culpa vassalli feudum ipsi auferri nequeat cap. 1. de naturâ feudi. (12.) ut Dominus sine consensu vassalli dominium directum alienare non possit cap. 1. §. ex eadem. de lege Cormidi.

XIX.

Unò naturalium mutato non statim mutata censentur reliqua; nam naturalia præsumuntur præ accidentalibus. Brunnem. ad l. 3. C. de municip.

CAP. IV. De Navigatione, Navi, Naufragio.

Axioma I.

Naves etiam privati habere possunt l. 1. C. de navib. non excus. non autem Senatores in provincia quam administrant l. 46. §. 2. de jure fisci. quod tamen d. l. mutatum videtur Perez. C. eod. n. 1. 2. 3. & tit. C. de naut. Tiberin. n. 3.

II.

In causâ naufragii adeundus est Judex loci, ubi factum est, & summarie proceditur, l. 5. C. de naufrag. Perez. C. d. l. n. 7. & si Judex intra biennium causam non deciderit, periculum à Naviculario transit in Judicem l. 5. in fin. C. eod. Perez. ibid. n. 8.

III.

Cum Dominium maris hodie principes adjacentes sibi vindicent, varias leges nauticas de mercibus in- & evehendis condunt, jure Vectigalia exigunt, modò hæc casu classem contra piratas habeant: Admiralio tamen casus fortuitus imputari non debet, qui navigantibus Comitatum militarem addere tenetur. Perez. C. de Classific. n. 8. seqq. Brunnem. ad l. un. C. eod.

IV.

Naves quilibet, nullâ obstante dignitate vel privilegio, ad advehendum frumentum aliasque Reipubl. necessitates præstare debet. Perez. C. de Naut. Tiberin. n. 1. seqq.

CAP. V. Necessaria, Necessæ.

Axioma I.

Necessarium postea fit, quod primo fuit voluntarium. cap. quidam exim. de renunc. Sicut enim

(A) 2